

Spildevandsplan 2024

Hvidbog

Indholdsfortegnelse

1.	Baggrund	3
2.	Oversigt over høringssvar	3
3.	Høringssvar	3
3.1	Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse afdeling	3
3.2	Udsætningsforeningen Vestsjælland 95 Havørreden	6
3.3	Flakkebjerg Landsbyråd	12
3.4	Leif Lysgaard Larsen	15

Bilag

- Høringssvar fra Udsætningsforeningen Vestsjælland 95 Havørreden

1. Baggrund

I denne hvidbog behandles høringssvar til Forslag til Spildevandsplan 2024. Forslag til Spildevandsplan 2024 har været behandlet som følger:

Dato	Beskrivelse
12-06-2024	Udkast til forslag behandlet i KMU (link).
14-08-2024	Forslag behandlet og vedtaget i KMU (link).
26-08-2024	Forslag behandlet og vedtaget i Byrådet (link)
03-09-2024 31-10-2024	Offentlig høring

2. Oversigt over høringssvar

Der er indkommet fire høringssvar som oplistet i skemaet nedenfor.

Afsender	Modtaget
Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse afdeling	31-10-2024
Udsætningsforeningen Vestsjælland 95 Havørreden	31-10-2024
Flakkebjerg Landsbyråd	31-10-2024
Leif Lysgaard Larsen	28-10-2024

3. Høringssvar

I dette afsnit beskrives og kommenteres høringssvarene. For hvert høringssvar er der et underafsnit med resumé af eller citater fra høringssvaret, samt Slagelse Kommunes bemærkninger til dette. Der er kommenteret på de uddrag, som Slagelse Kommune har fundet relevant. I andet underafsnit er høringssvaret indsat. Længere høringssvar er vedlagt som bilag.

3.1 Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse afdeling

Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse Afdeling, har fremsendt høringssvar d. 31. oktober 2024. Høringssvaret primære fokus er det overordnede vandmiljø, herunder spildevandsudledningernes påvirkning af dette.

3.1.1 Uddrag og bemærkninger

Punkt	Bemærkning
»I bilag 7 <i>Åbent land notat for påvirkningen af vandløb</i> står der, - som konklusion: »Ud fra de teoretiske beregninger er der stor sandsynlighed for, at vandløbene ikke kan opfylde målsætningerne til DVFI, så længe ikke alle bidragsydere til et vandløbssystem får forbedret rensning. Beregninger viser, at sandsynligheden for målopfyldelse ligger i intervallet fra 5% - 35%. Tilsvarende viser beregninger, hvor alle bidragsydere renser vandet efter krav til åbent land sandsynlighed for målopfyldelse på 75% og derover.	Det pågældende notat præsenterer teoretiske estimater af sammenhængen mellem udledning af spildevand fra ukloakerede ejendomme og tilstanden i vandløbene. Slagelse Kommune er opmærksom på problemstillingen og følger løbende udviklingen.

Punkt	Bemærkning
Her er det helt tydeligt nødvendigt at stramme kravene til rensning, når sandsynligheden for målopfyldelse kun ligger i intervallet fra 5%-35%«	
»I Danmarks Naturfredningsforening er vi klar over, at der er andre aspekter end rensning i arbejdet på at sikre målopfyldelse i alle vandløb. Vandløbenes fysiske tilstand samt de vandløbsnære arealer er også af afgørende betydning for målopfyldelsen i vandløbene. Vi er af den opfattelse, at Slagelse kommune skal udarbejde en samlet beskrivelse af de tiltag der skal til for at sikre målopfyldelse i vandløbene. Altså hvilke rensningstiltag der er nødvendige, hvilke genopretningstiltag, der er nødvendige i vandløbene, samt hvilke tiltag der skal ske i de vandløbsnære arealer i form af naturgenopretning af enge og moser. (...) Fælles for alt i dette forslag til spildevandsplan er, at alt er beskrevet på et overordnet plan, og at senere detailplanlægning skal sikre at gennemførelsen af planer og projekter er med til at skabe bedre miljø og natur. Det må betyde, at al tilladning til vandområder kun kan ske, hvis alle grænseværdier, målsætninger overholdes. Desuden må det betyde, at <u>Slagelse kommune skal have fuldstændigt overblik over natur- og miljøtilstanden i alle vandløb i kommunen</u>, - hvis denne viden/ dette overblik ikke findes, kan der naturligvis ikke gives flere udledningstilladelser. I forslaget står der endvidere: ”Slagelse Kommune er omfattet af Vandområdeplan 2021-2027 for vandområdedistrikt Sjælland. Vandområdeplanen fastsætter en række målsætninger, herunder, at alle vandområder skal opnå mindst ”god økologisk tilstand” eller ”godt økologisk potentiale” samt ”god kemisk tilstand”. Vandområdeplan 2021-2027 indeholder ingen indsatser for regnbetingede udledninger i Slagelse Kommune. Forslag til Spildevandsplan 2023 må således ikke forringe eller forhindre vandområders mulighed for at opnå de fastsatte økologiske eller kemiske målsætninger.” Med ganske få undtagelser er der ingen vandområder der opfylder de nævnte mål, heller ikke efter gennemførelsen af denne spildevandsplan, derfor er det, som nævnt tidligere absolut nødvendigt, at Slagelse kommune udarbejder den samlede beskrivelse af de tiltag der skal til for at sikre målopfyldelse i vores vandløb.«	Den samlede indsats for at nå målopfyldelse fremgår af Vandområdeplanerne, som beskriver både spildevandsrelaterede indsatser og vandløbsrelaterede indsatser. Slagelse Kommune har pligt til at overholde Indsatsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 797 af 13/6/2023). Arbejdet med at gennemføre de beskrevne indsatser pågår. Udmøntning af spildevandsrelaterede indsatser fremgår af spildevandsplanen. Slagelse Kommune har dog udarbejdet en oversigt over restaureringsindsatser.
»I forbindelse med bortledning af regnvand bør der gøres mere brug af nedsivning på egen grund. Der er ingen grund til at transportere vand gennem rør,	Spildevandsplan 2024 er en rammeplan. Planlagte projekter og indsatser beskrives ikke i detaljer.

Punkt	Bemærkning
når det simpleste er at lade regnen sive ned, hvor den falder. Inddragelse af borgerne i denne proces er selvfølgelig nødvendig, men det er også nødvendigt at kommunen står fast på, at nedsivning er den rigtige løsning. Eventuelle problemer med afvanding fra enkelte matrikler løses med kommunens mellemkomst.«	Slagelse Kommune er generelt kendetegnet ved en jordbund bestående af moræner, dvs. med lav vandledningsevne. Overordnet betragtet er forholdene derfor ikke egnede til nedsivning af tag- og overfladevand i stor skala. Slagelse Kommune vurderer derfor, at nedsivning ikke uden yderligere undersøgelser kan indgå som en strategi for at håndtere tag- og overfladevand. Slagelse Kommune er dog enig i, at tag- og overfladevand som udgangspunkt bør bidrage til lokale vandløb. Dette vil normalt også være tilfældet, når tag- og overfladevand udløses fra separatloakerede områder.

3.1.2 Høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse afdeling, har indsendt nedenstående høringssvar.

Danmarks Naturfredningsforening, Slagelse afdelings kommentarer til forslag til Spildevandsplan 2024

I bilag 7 "Åbent land notat for påvirkningen af vandløb" står der, - som konklusion:

Ud fra de teoretiske beregninger er der stor sandsynlighed for, at vandløbene ikke kan opfylde målsætningerne til DVFI, så længe ikke alle bidragsydere til et vandløbssystem får forbedret rensning. Beregninger viser, at sandsynligheden for målopfyldelse ligger i intervallet fra 5% - 35%. Tilsvarende viser beregninger, hvor alle bidragsydere renses vandet efter krav til åbent land sandsynlighed for målopfyldelse på 75% og derover.

Her er det helt tydeligt nødvendigt at stramme kravene til rensning, når sandsynligheden for målopfyldelse kun ligger i intervallet fra 5%-35%

I Danmarks Naturfredningsforening er vi klar over, at der er andre aspekter end rensning i arbejdet på at sikre målopfyldelse i alle vandløb.

Vandløbenes fysiske tilstand samt de vandløbsnære arealer er også af afgørende betydning for målopfyldelsen i vandløbene.

Vi er af den opfattelse, at Slagelse kommune skal udarbejde en samlet beskrivelse af de tiltag der skal til for at sikre målopfyldelse i vandløbene. Altså hvilke rensetiltag der er nødvendige, hvilke genopretningstiltag, der er nødvendige i vandløbene, samt hvilke tiltag der skal ske i de vandløbsnære arealer i form af naturgenopretning af enge og moser.

I forbindelse med bortledning af regnvand bør der gøres mere brug af nedsivning på egen grund. Der er ingen grund til at transportere vand gennem rør, når det simpleste er at lade regnen sive ned, hvor den falder. Inddragelse af borgerne i denne proces er selvfølgelig nødvendig, men det er også nødvendigt at kommunen står fast på, at nedsivning er den rigtige løsning. Eventuelle problemer med afvanding fra enkelte matrikler løses med kommunens mellemkomst.

Fælles for alt i dette forslag til spildevandsplan er, at alt er beskrevet på et overordnet plan, og at senere detailplanlægning skal sikre at gennemførelsen af planer og projekter er med til at skabe bedre miljø og natur.

Det må betyde, at al tilladelse til vandområder kun kan ske, hvis alle grænseværdier, målsætninger overholdes.

Desuden må det betyde, at **Slagelse kommune skal have fuldstændigt overblik over natur- og miljøtilstanden i alle vandløb i kommunen**, - hvis denne viden/ dette overblik ikke findes, kan der naturligvis ikke gives flere udledningstilladelser.

I forslaget står der endvidere:

"Slagelse Kommune er omfattet af Vandområdeplan 2021-2027 for vandområdedistrikt Sjælland. Vandområdeplanen fastsætter en række målsætninger, herunder, at alle vandområder skal opnå mindst "god økologisk tilstand" eller "godt økologisk potentiale" samt "god kemisk tilstand". Vandområdeplan 2021-2027 indeholder ingen indsatser for regnbetingede udledninger i Slagelse Kommune. Forslag til Spildevandsplan 2023

må således ikke forringe eller forhindre vandområders mulighed for at opnå de fastsatte økologiske eller kemiske målsætninger.”

Med ganske få undtagelser er der ingen vandområder der opfylder de nævnte mål, heller ikke efter gennemførelsen af denne spildevandsplan, derfor er det, som nævnt tidligere absolut nødvendigt, at Slagelse kommune udarbejder den samlede beskrivelse af de tiltag der skal til for at sikre målopfyldelse i vores vandløb.

3.2 Udsætningsforeningen Vestsjælland 95 Havørreden

Udsætterforeningen Vestsjælland 95 Havørreden (UFV) har fremsendt høringssvar d. 31. oktober 2024. Høringssvaret omfatter selve høringssvaret på 6 sider, en omfattende baggrundsrapport på 87 sider udarbejdet af UFV selv, samt et notat om rensning af regnvand udarbejdet i forbindelse med udviklingen af Tidselbjerget nord for Slagelse. Høringssvaret fokuserer primært på vandløbenes økologiske tilstand og forholdene for ørreder, samt betydningen af spildevandsudledninger, især for så vidt angår vandtemperatur og iltindhold.

3.2.1 Uddrag og bemærkninger

Punkt	Bemærkning
»Det er vort indtryk, at der sker mange ukontrollerede overløb direkte til Skidenrenden fra den gamle bydel. Det er vores opfattelse at der er etableret en kunstig situation ift. de mange overløb i Slagelse by, idet lagunen betragtes som et spildevandsteknisk anlæg. Hermed figurer overløbene ikke i de offentlige statistikker. Tidligere har det forlydt at ca. ½ million kubikmeter overløbsvand fra fælleskloakken i Slagelse løber udenom Slagelse renseanlæg. Er det stadig tilfældet? Er der planer for rensning eller eliminering af den meget store mængde? Derfor vil vi anmode om at få klarlagt, hvor mange udløb/overløb, der løber udenom renseanlægget til Skidenrenden og, hvad man kan gøre ved dem?»	Separat regnvand og overløbsvand fra store dele af Slagelse by løber til Lagunen, der har udløb til Skidenrenden / Jernborg Å. Lagunen er et spildevandsteknisk anlæg. Til Lagunen tilledes endvidere rensed spildevand fra Slagelse Renseanlæg. Der udtages årligt 12 prøver fra Lagunens udløb. Prøverne analyseres for organisk stof (COD og BI-5), kvælstof (TN), fosfor (TP) og suspenderede stoffer (SS). Fra udløbet fra Slagelse Renseanlæg udtages der 24 årlige prøver. De udledte vand- og stofmængder fra separat- og fælleskloakerede områder i Slagelse by med afløb til Lagunen, opgøres derfor samlet og beregnes som de målte udledninger fra Lagunen fratrasket udledningerne fra Slagelse Renseanlæg. Vand- og stofmængderne indgår derfor i de offentlige statistikker.
»Centralrenseanlægget i Slagelse by kan kun overholde udledningstilladelsen ved at blande det rensede spildevand med dræn- og overfladevand.«	Udløbsprøverne fra Slagelse Renseanlæg udtages inden det rensede spildevand løber til Lagunen. Opgørelser i PULS viser at renseanlægget overholder udlederkravene i udledningstilladelsen.
»Vi blev efter godkendelse af den nuværende udledningstilladelse, og efter fristen for indsigelser gjort opmærksom på deres eksistens. UFV er ikke blevet hørt i nogen af sagerne. Efter mange års samarbejde om udsætning og retablering af kommunens ørredvand er det skuffende ikke at blive hørt som berettiget part. Det er efter vores opfattelse en klar fejl.«	Udledningstilladelsen for Slagelse Renseanlæg er meddelt d. 17. december 2020. Det fremgår af Miljøbeskyttelseslovens § 76, at lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af miljø og natur som hovedformål, kan underrette kommunen om, hvilke bestemte typer af afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3-5 foreningen ønsker underretning om. Foreningen skal samtidig fremsende vedtægter, der dokumenterer, at den er lokalt organiseret, og at dens hovedformål er beskyttelse af miljøet. Disse regler var enslydende i den dagældende Miljøbeskyttelseslov (LBK nr 1218 af 25/11/2019). Slagelse Kommune beklager, hvis UFV har anmodet om at blive orienteret, uden at dette er sket.

Punkt	Bemærkning
»Det er vores opfattelse at den nuværende situation i Tude å er meget langt fra målopfyldelse, og der dermed ikke kan tillades udledning i den massive størrelsesorden til et relativt lille og følsomt ørredvand. Den gældende udledningstilladelse er givet med betingelse af målopfyldelse i Jernbjerg å. Det ser vi gerne ført ud i livet.«	Udledningstilladelsen for Slagelse Renseanlæg er meddelt d. 17. december 2020. Når der meddeles en udledningstilladelse, skal godkendelsesmyndigheden påse, at udledningen ikke forhindrer målopfyldelse. Det fremgår af udledningstilladelsen vilkår 7, at »der ikke må udledes stoffer i mængder og koncentrationer, der er skadelige for recipienten. (...) Herudover må udledningen fra Slagelse Renseanlæg ikke være til hinder for, at Jernbjerg å kan opfylde den fastsatte målsætning i den til en hver tid gældende regionale vandområdeplan.« Iht. Miljøbeskyttelseslovens § 66, stk. 4 fører Miljøstyrelsen tilsyn udledninger fra kommunalt ejede forsyningsselskaber. Det er således Miljøstyrelsen, der træffer afgørelse om et vilkår er overskredet. Når oplandet til et renseanlæg udvides med områder, der ikke er forudsat i den gældende udledningstilladelse, skal forsyningsselskabet ansøge om en revideret udledningstilladelse. Det er forvaltningens opfattelse, at Envafors i en sådan situation vil kunne udarbejde et projekt, der vil kunne meddeles tilladelse til.
»Det samme kan siges om Dalmose renseanlæg, Slotsbjergby renseanlæg, Sørbymagle, renseanlæg, Skælskør renseanlæg og til dels Bissrup renseanlæg.«	Slagelse Kommune er ikke bekendt med, at udlederkravene for de pågældende renseanlæg er overskredet.
»Det er en kommunal opgave at håndhæve kravene i udledningstilladelserne.«	Det fremgår af Miljøbeskyttelseslovens § 66, stk. 4, at miljøministeren (dvs. Miljøstyrelsen) fører tilsyn med udledninger fra kommunale forsyningsselskaber.
»De [udledningstilladelserne] er nu 5 år gamle, og det er tydeligt for enhver at der ikke er målopfyldelse.«	Vandmiljøet i vandløb påvirkes af mange faktorer, hvoraf spildevandsudledninger kun er en blandt mange. Vandområdeplanerne (VOP) afspejler, at Miljøstyrelsen har vurderet, at der er behov for vandløbsrelaterede indsatser for at sikre målopfyldelse. Vandområdeplan 2021-27 beskriver ikke indsatser for renseanlæg eller regnbetingede udledninger i Slagelse Kommune. For Jernbjerg Å beskriver VOP fx både fjernelse af fysisk spærring, samt mindre strækningbaserede indsatser. VOP beskriver også mindre strækningbaserede indsatser for Vestermose Å, Tude Å, Seerdrup Å, Styrender, Harrestered Å, Bækkerenden, Fladmose Å, Spegerborgrenden og flere andre vandløb.
»DTU Aqua har lige afsluttet udarbejdelsen af en ny udsætningsplan. Heraf fremgår det at vandet i Jernbjerg Å nu er for varmt og næringsrigt til at der man udsættes ørreder, selvom vandløbet er mål-sat til god økologisk tilstand i Statens Vandplaner og tidligere har haft en ørredbe-stand.«	Det er en udfordring, hvis vandløbsvandet bliver for varmt. I Vandområdeplanerne omfatter indsatserne mindre strækningbaserede restaureringer, som dækker over bl.a. etablering af træer langs vandløb, som kan skygge og dermed medvirke til at reducere opvarmning af vandløbsvandet. For Jernbjerg Å fastsætter Vandområdeplanerne mindre strækningbaserede restaureringer og fjernelse af fysiske spærringer. Der er ikke fastlagt spildevandsrelaterede indsatser. Dette udelukker ikke, at vandområdeplanmyndigheden senere finder at der skal gennemføres spildevandsrelaterede indsatser.
»Et særligt problem er, at Tude Å ofte stopper til med sand og tang om sommeren, hvormed afstrømningen ophører, samtidig med at vandet fordamper.	Det er et kendt problem, at lavtliggende vandløb kan stoppe til ved udløbet til havet. Dette sker primært, når kraftig blæst fører tang og/eller sand mod kysten. Der er tale om et naturligt

Punkt	Bemærkning
Det betyder, at spildevandet fra Slagelse by - bliver den største delmængde af vandet i åen. Måske overholder man den nuværende udledningstilladelse - men ovenstående fænomen er ikke indregnet.«	fænomen som forstærkes i vandløb der er udrettet og uddybet på kystnære strækninger. Ved store vandføringer vil vandet fra vandløbet selv føre materialet til havs igen. Ved lave vandføringer ophobes materialet nær udløbet til havet. Samtidig forhindres udløb fra vandløbet. Det tilførte materiale fra havet og fra oplandet kan derfor gå i forrådnelse med lugtgener til følge. Fænomenet har dog i sig selv ikke indflydelse på hvilke kilder, der leverer vand til vandløbet. Om sommeren, hvor vandføringen i vandløbene er lav, vil spildevandsudledningers bidrag til vandløbets vandføring primært hidrøre rensat spildevand fra renseanlæg. Slagelse Kommune får løbende opdateringer fra de lokale interessenter, og graver udløbet frit hvis dette fænomen finder sted over flere dage.
»Derfor er et ekstra rensetrin på centralrenseanlægget bydende nødvendigt, men det skal samtidig påses, at temperatur og ilt overholder de krav, som der stilles til at Vandrammedirektivets miljømål kan opfyldes for fisk. Her tænker vi ikke kun på at rense for medicinrester og andet. men blot en markant bedre rensning af de kendte stoffer organisk stof, kvælstof og fosfor. Det er klart at en slamfyldt lavvandet lagune giver høj vandtemperatur i udledningen, og samtidig udfordrer iltindholdet.«	Forslag til Spildevandsplan 2024 beskriver, at der i planperioden skal etableres et fjerde rensetrin på Slagelse Renseanlæg. Rensetrinnet skal bidrage til en bedre rensning af miljøfremmede stoffer. Et fjerde rensetrin vil i sig selv ikke medføre mere effektiv rensning af organisk stof og næringsstoffer, men på flere renseanlæg er det observeret som en positiv bonuseffekt. Med udgangspunkt i de seneste års målinger på Slagelse Renseanlæg kan det konkluderes at renseanlægget kører ganske udmærket. I 2023-2024 har udløbskoncentrationerne for kvælstof ligget på 2,6 mg TN/l i gennemsnit, hvilket er svært at gøre bedre. Det samme gør sig gældende for organisk stof med udledning 1,6 mg BI5/l. Målingerne fra udløbet fra Lagunen viser, at koncentrationerne af organisk stof er bedre end sammenlignet med gennemsnitlige separate regnvandsudløb, mens koncentrationerne for kvælstof og fosfor kun ligger på et forventeligt niveau. Rensning af overfladevand i våde bassiner betragtes som bedst tilgængelige teknik. Det er en kendt problematik, at vandet i store vandoverflader kan opvarmes af Solen. Det er dog et forhold, der er svært at påvirke i eksisterende anlæg.
»UVF savner konkrete projekter der tager hånd om separering af de større byers kloak. Der beskrives i spildevandsplanen at der prioriteres indsatser, de glimrer blot ved deres fravær i investeringsplanen. En investeringsplan fyldt med projekter som jf. tidligere spildevandsplan, og planen før denne for længst burde være gennemført. Vi noterer os at Rosted er faldet ud af planerne. En landsby som er fælles kloakeret og hvorfra overløb belaster den nærliggende Lindes å.«	Rosted er fælleskloakeret med overløb til Lindes Å. På den pågældende strækning har Lindes Å god økologisk tilstand for smådyr. Det vurderes bl.a. på den baggrund at overløbet ikke er årsag til vandløbets manglende målopfyldeelse. Dette er en medvirkende årsag til at det med Forslag til Spildevandsplan 2024 er besluttet at kloaksystemet i Rosted i stedet saneres og klimatilpasses.
»Siden foråret 2022 har Ufv efterlyst data på eksisterende forsinkelses -og rensbassiner i Slagelse By, men kommunen har ikke været i stand til at fremskaffe retvisende data.	Bassinvolumener er registreret mhp. indberetning af opmagasineringsvolumen til PULS. Opmagasineringsvolumener benyttes ikke til at estimere bassinernes rensgrader. Skovsøbassinet er registreret med et opmagasineringsvolumen på ca. 30.000 m³.

Punkt	Bemærkning
UFV har ved egne opmålinger konstateret, at ingen af de oplysninger vi har modtaget fra kommunen har været korrekte. (...) Rensevolumen af overfladevands bassiner i Slagelse By har kun en volumen på 20 % i forhold til BAT og virker i praksis som solfangere, der opvarmer vandet til langt over kravværdierne for fisk. Vi har målt, at vandtemperaturen, der uddrages fra bassinerne følger lufttemperaturen - nogle gange altså over 30 grader. Værst står det til med "Lagunen", der er byens største bassin. I spildevandsplanen er den oplyst til at have en volumen på godt 190.000 kubikmeter, men vor opmåling fortæller, at den kun er på 17.000 kubikmeter. Men det glæder os, at man påbegynder en ombygning af Skovsø bassinet, der skulle have en renssevolumen på 30.000 kubikmeter, men kun har 3.000 kubikmeter. Vi er sikre på, at kommunen generelt arbejder ud fra forkerte data.«	Lagunen har et stort opmagasineringsvolumen, som dog ikke er 191.000 m³.
»Faktisk er Slagelse by den mest problematiske i by i Danmark, når det gælder håndtering af overfladevand, da den er omgivet af små højt målsatte ørredvandløb, der ikke tåler tilførsel af overfladevand af betydning.«	Jordbunden i Slagelse Kommune og omkring Slagelse er præget af moræneler. Det medfører, at mange vandløb i kommunen er overfladevandsfødt. Vandløbene er fra naturens side derfor præget af store forskelle i afstrømningerne over året, i modsætning til grundvandsfødt vandløb som typisk ses i Jylland vest for den jyske højderyg.
»I kommuneplanen planlægges et stort byområde nord for Slagelse by. I det foreliggende udkast til Spildevandsplan fortsætter man med at tillade 2 L. Sek. Pr. ha. Befæstet areal af overfladevand. Det giver en samlet gennemsnitsudledning på ca. 200 l. sek. til Gudum Å, der har en sommermedianminimum vandføring på kun ca. 10 l. sek. - altså en unaturlig overpåvirkning med overfladevand med en faktor 20 og giver et helt unaturligt afstrømningsmønster, der stresser fiskene. Det går slet slet ikke. Det skal sikres at levesteder for fisk ikke forringes og temperatur og ilt forholdene ikke forringes, da de grundede klimaændringer allerede er presset til det yderste. Nye tilledninger og forøgelser af eksisterende tilledninger fra bebyggede og befæstede områder - herunder veje til det offentlige kloaksystem - skal reduceres til naturlig	Det fremgår af spildevandsplanens retningslinjer om forsinkelse af regnvand, at de »indebærer, at afløb af tag- og overfladevand skal forsinkes til 2 l/s pr. hektar (10.000 m²) inden afledning til SK Forsynings kloak.« De omtalte forsinkelseskrav gælder altså afledningen til Envafors' anlæg. Der er ikke tale om, at der med dette fastsættes retningslinjer for udledning til recipient.

Punkt	Bemærkning
afstrømning og ikke til 2 l/s/ha red. som angivet i planen. Der skal altid ske en individuel vurdering af udledningen af overfladevandets påvirkning af vandløbene.«	
»Ved aktindsigt har vi konstateret, at der er 11 udledninger til Harrested Å. Flere af dem fra området ved Stop39. Ingen af dem har en udledningstilladelse eller er miljøvurderet. Yderligere er der startet et nyt byggeri op på Matr. nr. 4iy og 4iv - igen ingen uden en udledningstilladelse eller en miljøvurdering.«	Udledning af tag- og overfladevand fra det pågældende kloakopland behandles særskilt i tillæg nr. 9 til Slagelse Kommunes Spildevandsplan 2019.
»Ved etablering af den kommende arrest forudser vi yderlig tilførsel meget store mængder varmt og iltfattigt overfladevand.«	De beskrevne hensyn varetages i forbindelse med sagsbehandlingen for en udledningstilladelse.
»Vi konstaterer, at der findes ca. 300 udledningspunkter og at, der kun findes udledningstilladelser til få af dem og dermed ingen individuel miljøvurdering. Dertil den voldsomme underdimensionering af rensbassiner, der ikke er vurderet i spildevandsplanen. Derfor forstår vi ikke at man kan udføre en miljøvurdering og skal anmode Slagelse Kommune om at iagttage vejledningen til Miljøvurderingsloven pkt. 9.1.1, da vi mener at miljøvurderingen ikke tager højde for de kumulerede effekter fra overfladevand. Dette følger Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelser NMK-42-00510 NMK-42-00511 og i NMK-42-00-512, samt flere afgørelser ved EU-Domstolen - eksempelvis: EU-Kommissionen mod Bulgarien (C-141/14, præmis 95-96), at kumulation skal vurderes i forhold til andre projekter og at det ikke er nok blot at konstatere, at der ikke forventes at være kumulative indvirkninger.«	Der henvises formentlig til pkt. 9.1.1 i udkast til <i>Vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) - 2. del: Konkrete projekter</i> fra 2018. Det pågældende afsnit omhandler kumulation med andre eksisterende og/eller godkendte projekter i forbindelse med myndighedens screening af et konkret projekt. Vejledningen er ikke gældende, men samme emne behandlet i afsnit 4.5.2.1 i den pt. gældende <i>Vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM): Konkrete projekter</i> . Spildevandsplanen er en kommunal sektorplan, på linje med en række andre sektorplaner, og er som sådan omfattet af Miljøvurderingslovens afsnit II om miljøvurdering m.v. af planer og programmer. Spildevandsplanen giver et overordnet billede af spildevandsforholdene (herunder udledninger) i Slagelse Kommune, mens statens Vandområdeplaner beskriver de samlede påvirkninger af vandmiljøet, herunder vandløbenes fysiske forhold, samt påvirkning fra landbruget og andre kilder. Spildevandsplan 2024 er en rammeplan, der beskriver påvirkningerne på et overordnet plan. De beskrevne tiltag vil blive konkretiseret i mere specifikke planer, og siden i konkrete projekter, som skal screenes og/eller miljøvurderes iht. reglerne i Miljøvurderingslovens afsnit III om miljøvurdering m.v. af konkrete projekter. En række af de beskrevne tiltag er endvidere hæftet op på øvrig planlægning - eksempelvis vandplanlægning, klimatilpasning og byudvikling. Der er således en tværgående kumulativ effekt for hele kommunens planlægning. Det er derfor ikke muligt at estimere eller kvantificere de kumulative virkninger yderligere.

Punkt	Bemærkning
	Endvidere er de i spildevandsplanen beskrevne miljøpåvirkninger i hovedsagen positive og vil medføre forbedringer af tilstanden.
»UFV er enig i, at der kun er lavet et <i>udkast</i> til en Robusthedsanalyse for Harrested Å. Men Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalget vedtog den 3. Juni. 2019, at der blandt andet skulle foretages robusthedsundersøgelser af følgende vandløb: ... Vi forstår ikke, hvorfor de ikke er udført. Vor erfaring med robusthedsundersøgelser er, at de lider af alvorlige mangler, da de ikke beskæftiger sig med de økologiske forhold, og afspejler de virkelige hydrauliske forhold forkert: - Ilt. - Temperatur. - Pludselige vandstandsændringer, der stresser fisk og bunddyr. - Forudser ikke at gydebanker tilkittes med sand og jord. - Udvaskning af jord, der medfører øget vandløbsvedligeholdelse, der skader de økologiske forhold unødigt. De principper, der er anvendt i de sidste versioner af Robusthedsundersøgelserne er underkendt af flere klagenævnsafgørelse - eksempelvis: [MFK Afgørelse 20/03880], [MFK Afgørelse 19/07872], [MFK Afgørelse 22/02461] og [PKN 21/10187] Det gælder også tidligere Robusthedsundersøgelser for Jernbjerg og Gudum Å.«	Robusthedsanalyser benyttes som værktøj til at vurdere vandløbets hydrauliske kapacitet. Der er de seneste år udarbejdet robusthedsanalyser for: - Lindes Å - Halkevad Å - Harrested Å - Serdrup Å - Bjerger Å - Vårby Å Robusthedsanalyserne forholder sig til oversvømmelsesrisici og risici for forøget erosion, og kan dermed også benyttes til at danne sig et billede af vandløbets fysiske forhold. Robusthedsanalyser forholder sig ikke til ilt- og temperaturforhold. I robusthedsanalysen får man alligevel syn for, om der er noget man skal være opmærksom på ift. ilt og temperatur, idet analysen giver et indblik i, hvor stor en andel af vandføringen, der stammer fra spildevandsudledninger. Oplysningerne i robusthedsanalyserne benyttes i sagsbehandlingen i forbindelse med udledningstilladelser. I sagsbehandlingen indgår ligeledes andre oplysninger, og en udledningstilladelse beror altid på en konkret vurdering af det ansøgte forhold.
»Slagelse Kommune beslutter at anvende 60 ha. af Slagelse Nordskov som vådområde da man erkender at det er nødvendigt at efterbehandle spilte og overfladevandet fra Slagelse By. Aftalen er underskrevet af den daværende borgmester - Lis Tribler. (...) Vi glæder os dog over at Slagstrupbækken nu er etableret, men forstår ikke hvorfor Nordskoven ikke indgår som et aktivt element i Spildevandsplanen.«	I 2021 blev det besluttet at gå væk fra strategien med at benytte Slagelse Nordskov som vådområde.
»Af spildevandsvejledningens afsnit 3.2.2 Eksisterende og planlagte fælles spildevandsanlæg mv. fremgår det at spildevandsplanen skal ledsages af et kortmateriale, der angiver	Af Spildevandsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, nr. 1 fremgår det, at spildevandsplanen skal indeholde oplysninger om ”de eksisterende og planlagte fælles spildevandsanlæg og renseforanstaltninger i kommunen, herunder afgrænsning af de enkelte kloakoplande, kloakeringsområder...”

Punkt	Bemærkning
spilde- og overfladevandsledningers placering. Det skal på kortbilag tydeligt angives, hvilke ejendomme der er beliggende indenfor oplandsgrænsen. Som egnede digitale kort anbefales et oversigtskort, hvor de enkelte matrikler kan ses, og som også indeholder oversigt over de enkelte kloak oplande og hovedledningernes placering. Det skal for spildevandsanlæg angives, om anlægget er privat eller ejet af et spildevandsforsyningsselskab, omfattet af vandsektorloven. Vi har ikke kunnet lokalisere et sådan kortmateriale.«	Af Spildevandsvejledningen, afsnit 3.2.2 fremgår det, at "Det skal på kortbilag tydeligt angives, hvilke ejendomme der er beliggende indenfor oplandsgrænsen. (...) Som egnede digitale kort <i>anbefales</i> et oversigtskort, hvor de enkelte matrikler kan ses, og som også indeholder oversigt over de enkelte kloakoplande og hovedledningernes placering. (...)” (vores kursivering). Kortmaterialet til Forslag til spildevandsplan er vedlagt dagsordenen som bilag 3, 4 og 5. Disse kortbilag er efter forvaltningens opfattelse tilstrækkeligt detaljerede, til at grundejere kan danne sig et overblik over, hvilket kloakopland den enkelte ejendom me er beliggende i, der er tilsluttet. Når spildevandsplanen er vedtaget, præsenteres kloakoplandene endvidere i webgis, hvor brugeren kan zoome ind og ud efter behov.

UFVs høringssvar er vedlagt *Notat om Slagelse Kommunes Spildevandsplan 2024-2031* på 87 sider, som er baggrundsmateriale for høringssvaret. I notatet beskrives forskellige recipienter, regnbetingede udløb, målinger af temperaturer, bassinarealer m.m. Notatet er ikke direkte kommenteret, da det danner baggrund for selve høringssvaret.

3.2.2 Høringssvar

Da det samlede høringssvar fra UFV inklusive bilag er ganske omfattende, er selve teksten er derfor ikke indsat her.

3.3 Flakkebjerg Landsbyråd

Flakkebjerg Landsbyråd har indsendt høringssvar d. 31. oktober 2024. Høringssvaret vedrører den foreslåede separatkloakering af Flakkebjerg Stationsby.

3.3.1 Uddrag og bemærkninger

Punkt	Bemærkning
Flakkebjerg Landsbyråd kommenterer på planerne om at separatkloakere Flakkebjerg Stationsby, og foreslår i stedet at regnvand nedsives lokalt. Uddrag er af høringssvaret fremgår i rækkerne nedenfor.	Planerne om separatkloakering af Flakkebjerg Stationsby er videreført fra Spildevandsplan 2019. Ved separatkloakering af fælleskloakerede områder an lægger forsyningsselskabet separate ledninger til hhv. spildevand og regnvand. Ofte bliver de eksisterende fællesledninger benyttet til regnvand, men dette varierer fra projekt til projekt. Forsyningsselskabet afholder omkostningerne til omlægning af hovedkloakken, mens grundejerne har ansvaret for at omlægge afløbsinstallationerne på deres egen grund. Da grundene i det fælleskloakerede område allerede er tilsluttet med både regnvand og spildevand, opkræves der ikke supplerende tilslutningsbidrag.
»Det fremgår, at omkostningerne til separatkloakering er 8 mio. kr. Dertil skal lægges grundejernes egne omkostninger til kloakarbejde på egen grund. Med udgangspunkt i separatkloakeringen af Kirkerup, vil omkostningerne mindst beløbe sig til 20 mio. kr.«	Det fremgår af spildevandsplanens investeringsoversigt, at Envafors anlægsomkostninger til Flakkebjerg Stationsby anslås at udgøre 20 mio. kr. Grundejerne egne omkostninger er ikke indregnet i dette overslag, da de ikke indgår i Envafors' investeringer.

Punkt	Bemærkning
Siden Hashøj Kommune vedtog den første spildevandsplan, har dele af Flakkebjerg St. været inde for kloakoplandsgrænsen og dermed er der flere der har betalt til at der kunne etableres et separatsystem i Flakkebjerg Stationsby	Envafor's omkostninger til separatkloakering af hovedkloakken afholdes af Envafor's. I det omfang afløbssystemerne på de enkelte grunde er dokumenteret separatkloakeret, vil dette arbejde ikke skulle udføres igen.
Med i høringssvaret til Envafor's skal det ligge klart, at alle omkostninger til etablering af separatsystem i den del af Flakkebjerg Stationsvej der betegnes som privat fællesvej (markvej/grusvej belagt med knuste granitskærver) skal afholdes af Envafor's. Ligeledes skal der stå at Envafor's skal reetablere vejen til samme stand som før gravearbejdet gik i gang. Endvidere skal Envafor's i et år efter aflevering stå for udbedring af sætningsskader.	Ledninger i vej ligger normalt efter det ulovbestemte gæsteprincip. Anlægsarbejde og reetablering udføres efter gældende regler, som ikke kan fraviges med spildevandsplanen.
1) Der tilbydes ikke fælleskloakering og håndtering af regnvand på egen grund, hvorfor ikke? Det vil være en langt billigere løsning og forsyningsselskabet vil tilbage betale 40% af tilslutningsbidraget. Iflg. Mine undersøgelser vil det være mere miljøvenligt, billigere for borgerne og det er en god teknisk løsning.	Flakkebjerg Landsbyråd skriver selv i høringssvaret, at nedsivning flere steder ikke vil være muligt på grund af høj grundvandstand, og at det sekundære grundvandspejl i fremtiden kan være stigende samtidig med at vi kan forvente øgede regnvandsmængder. Det kan samtidig konstateres, at Flakkebjerg Stationsby er beliggende i et område, der iht. GEUS' jordartskort består udelukkende af moræneler, dvs. jordbund med lav permeabilitet. Flakkebjerg Stationsby er fælleskloakeret, og Envafor's forsyningspligt gælder dermed afledning af både spildevand, samt tag- og overfladevand. Tag- og overfladevand på de enkelte ejendomme kan afkobles, hvis tag- og overfladevandet kan bortskaffes på lovlig vis, fx ved nedsivning. Afkobling af tag- og overfladevand fra private matrikler vil dog altid være frivillig, idet kommunen ikke kan stille krav om dette i fælleskloakerede områder. Disse forhold er medvirkende til, at Envafor's ikke kan planlægge ud fra, at tag- og overfladevand kan håndteres ved nedsivning på de enkelte grunde. Der skal derfor uanset hvad etableres et separatsystem med regnvandsstik til ejendommene. Hvis forholdene på en enkelt ejendom er egnet til nedsivning, kan grundejer søge om nedsivningstilladelse og etablere nedsivning af tag- og overfladevand. Imidlertid åbnes der ikke op for at 40 % af tilslutningsbidraget betales tilbage, da Envafor's formentlig ikke opnår en tilsvarende besparelse.
2) Alternative forslag fremgår ikke?	Envafor's og Slagelse Kommune har vurderet, at separatkloakering er den mindst ringe løsning i Flakkebjerg Stationsby.
3) Hvorfor tilsikre man sig ikke at alle har fået det fremsendte omkring dialogmøde, så alle får mulighed for at deltage og blive hørt? Ved sådan et møde vil der kunne medtages priser på egenbetaling ved etablering af de forskellige løsningsforslag.	Envafor's har inviteret til borgermøde for Skørpinge og Flakkebjerg Stationsby med orientering om forslag til Tillæg til Spildevandsplan 2019. Henvendelser om dette møde rettes til Envafor's. Der forestår en offentlig høring af dette tillæg, hvor alle berørte kan indsende bemærkninger.

Punkt	Bemærkning
4) Borgerinddragelse: Jf. Afsnit 1.2 skal der før Skørpinge og Halkevad kloakeres udarbejdes et til-læg til denne spildevandsplan, hvor borgerne kan være med til at skabe bæredygtige spildevand og regnvandsløsninger. Hvornår skal vi forvente at det sker??	Spildevandsplan 2024 er en rammeplan. Det ligger udenfor rammerne af vedtagelsen af denne plan at af-gøre dette.
5) Der er fra flere borgeres side blevet rettet hen-vendelse om der ligger et for - projekt til gennem-gang, dog uden svar fra jeres side?	Den konkrete projektering sker hos Envafors.
Jf. Bilag 10 Envafors Takster, betyder den nærvæ-rende spildevandsplan en takststigning på 66% i løbet af de næste 10 år. Dette er i sig selv bekymrende.	De fremskrevne takster er oplyst i forbindelse med By-rådets behandling for at der politisk kan tages stilling til om taksterne kan accepteres.

3.3.2 Høringssvar

Flakkebjerg Landsbyråd, har indsendt nedenstående høringssvar.

Høringssvar vedr. Spildevandsplan 2024

På vegne af en større gruppe af borgere i Flakkebjerg Stationsby indsendes hermed høringssvar vedr. spildevandsplanen 2024.

Indledning:

1. Iflg. De vedhæftede filer til spildevandsplanen så fremgår det at prisen for separat kloakering i Flakkebjerg St. By vil koste anslået 8 mill. Kr.
2. Dertil skal lægges prisen for hvad hver husstand skal betale for at få gravet op til kloakering af spildevand og regn.
3. Takststigning på afledning iflg. Fremsendte forslag.
4. Hvis vi tager udgangspunkt i den sag som der i 2013 verserede i Kirkerup, så vil det ikke kun koste 8 mill. At etablere, men snarere 20 mill. Kroner (indberegnet forrentning og omkostninger). Dengang som nu, var takststigning den store udfordring.
5. Siden Hashøj Kommune vedtog den første spildevandsplan, har dele af Flakkebjerg St. været inde for kloakoplandsgrænsen og dermed er der flere der har betalt til at der kunne etableres et separat-system i Flakkebjerg Stationsby

Det er senere blevet bekræftet af SK-forsyning - nu Envafors.

Vi er nu tilsluttet det gamle og nedslidte fællesvandssystem der punktvis er søgt repareret med en strømpeforing. Det bevirker, at ledningerne stadig ligger med de lunker (op og ned) den altid har haft, samtidig med at tværsnittet er blevet reduceret efter strømpeforingerne.

Separatsystemet skal derfor etableres - specielt i området omkring oversvømmelse ved meget overfladevand ved regnvejr, specielt omkring Flakkebjerg Stationsvej

I nogen af ejendommene på Flakkebjerg Stationsvej vil nedsivning af regnvand fra tag og flisearealer ikke være muligt på grund af høj grundvandstand. Grundvandstanden vil i fremtiden være stigende sammen med øgede regnvandsmængder.

Flere af ejendommene ved Flakkebjerg Stationsvej har overfladevand ved huset når det regner. Disse ejendomme er i (Boliga) "Din Geo" registeret som værende med høj risiko for oversvømmelse ved kraftig regn.

Ca. 90% af grundens areal er angivet som oversvømmelsestruet.

Nedsivning af regnvand på egen grund vil ikke være uden problemer, følgende skal iagttages:

Der skal foretages nedsivningstest for at se om jorden er egnet til nedsivning. Afstandskrav til skel og nabo-bebyggelse respekteres. I løbet af årene kan der ske opfugtning og affugtning af jorden, dette medfører sætningsrevner i fundamenter og bygninger. Korrekt dimensionering og vedligeholdelse skal ejeren dog selv sørge for.

Det vil helt bestemt være en fordel for alle i Flakkebjerg Stationsby af der etableres et regnvand -og et spildevandssystem. Envafor's` er i forvejen forpligtiget til at modtage og aflede overfladevand fra offentlige veje via rendestensbrønde langs vejene. Envafor's` skal sørge for at overholde Slagelse Kommunes klimatilpasningsplan, det ligger til grund for dimensionering af regnvandsledninger og evt forsinkelsesbassiner.

Med i høringsvaret til Envafor's skal det ligge klart, at alle omkostninger til etablering af separatssystem i den del af Flakkebjerg Stationsvej der betegnes som privat fællesvej (markvej/grusvej belagt med knuste granitskærver) skal afholdes af Envafor's. Ligeledes skal det fremgå at Envafor's skal retablere vejen til samme stand som før gravearbejdet gik i gang. Desuden skal Envafor's i et år efter aflevering stå for udbedring af sætningsskader.

Ovenstående er de oplysninger som I vedhæfter, undtaget punkt 4 og 5.

Det rejser følgende spørgsmål som der med dette skriv søges afklaret.

Spørgsmål:

1. Der tilbydes ikke fælleskloakering og håndtering af regnvand på egen grund, hvorfor ikke? Det vil være en langt billigere løsning og forsyningsselskabet vil tilbage betale 40% af tilslutningsbidraget. Iflg. Mine undersøgelser vil det være mere miljøvenligt, billigere for borgerne og det er en god teknisk løsning.
2. Alternative forslag fremgår ikke?
3. Hvorfor tilsikre man sig ikke at alle har fået det fremsendte omkring dialogmøde, så alle får mulighed for at deltage og blive hørt?
4. Ved sådan et møde vil der kunne medtages priser på egenbetaling ved etablering af de forskellige løsningsforslag.
5. Borgerinddragelse: Jf. Afsnit 1.2 skal der før Skørpinge og Halkevad kloakeres udarbejdes et tillæg til denne spildevandsplan, hvor borgerne kan være med til at skabe bæredygtige spildevand og regnvandsløsninger. Hvornår skal vi forvente at det sker??
6. Der er fra flere borgeres side blevet rettet henvendelse om der ligger et for - projekt til gennemgang, dog uden svar fra jeres side?.

Afrunding:

Jf. Bilag 10 Envafor's Takster, betyder den nærværende spildevandsplan en takststigning på 66% i løbet af de næste 10 år. Dette er i sig selv bekymrende.

3.4 Leif Lysgaard Larsen

3.4.1 Uddrag og bemærkninger

Høringsvaret er en respons delvist indarbejdet i høringsvaret fra Flakkebjerg Landsbyråd. Bemærkningerne er stilet til Flakkebjerg Landsbyråd med kopi til Slagelse Kommune. De punkter, der nævnes i bemærkningerne, er i al væsentlighed behandlet i høringsvaret til Flakkebjerg Landsbyråd.

3.4.2 Høringssvar

Leif Lysgaard Larsen har d. 28. oktober 2024 sendt følgende bemærkninger til Flakkebjerg Landsbyråd med kopi til Slagelse Kommune.

Jeg har siden første vedtagne spildevandsplan (af Hashøj Kommune) været bekendt med at jeg lå inden for kloakoplandsgrænsen og dermed har betalt til at der kunne etableres et separatsystem i Flakkebjerg Stationsbyen.

Det har jeg siden hen fået bekræftet af SK-forsyning - Så det skal der ikke laves om på.

Vi er nu tilsluttet det gamle og nedslidte fællesvandssystem der punktvis er søgt repareret med en strømpeforing. Det bevirker, at ledningerne stadig ligger med de lunger (op og ned) den altid har haft, samtidig med at tværsnittet er blevet reduceret efter strømpeforingerne. Separatsystemet skal der for etableres.

Nedsivning af regnvand fra tag og flisearealer vil ikke være muligt hos os på grund af høj grundvandstand. Grundvandstanden vil i fremtiden være stigende sammen med øgede regnvandsmængder.

Vores og naboens hus har overfladevand ved huset når det regner. Vores ejendomme er i (Boliga) "Din Geo" registreret som værende med høj risiko for oversvømmelse ved kraftig regn.

Ca. 90% af grundens areal er angivet som oversvømmelsestruet.

Nedsivning af regnvand på egen grund vil ikke være uden problemer, følgende skal iagttages:

Der skal foretages nedsivningstest for at se om jorden er egnet til nedsivning. Afstandskrav til skel og nabo-bebyggelse. I løbet af årene kan der ske opfugtning og affugtning af jorden, dette medfører sætningsrevner i fundamenter og bygninger. Korrekt dimensionering og vedligeholdelse skal ejeren selv sørge for.

Det vil helt bestemt være en fordel for alle i Flakkebjerg Stationsby af der etableres et regnvand -og et spildevandssystem. Envafors` er i forvejen forpligtiget til at modtage og aflede overfladevand fra offentlige veje via rendestensbrønde langs vejene. Envafors` skal sørge for at overholde Slagelse Kommunes klimatilpasningsplan, det ligger til grund for dimensionering af regnvandsledninger og evt forsinkelsesbassiner.

Med i høringssvaret til Envafors` skal det ligge klart, at **alle omkostninger** til etablering af separatsystem i den del af Flakkebjerg Stationsvej der betegnes som privat fællesvej` (markvej/grusvej belagt med knuste granitskærver) skal afholdes af Envadors. Ligeledes skal der stå at Envafors` skal retablere vejen til samme stand som før gravearbejdet gik igang. Endvidere skal Envafors` i et år efter aflevering stå for udbedring af sætningsskader.

NB: Jeg har for et stykke tid siden bedt om et forprojekt over den kommende kloakering, men har endnu ikke modtaget noget.

